

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

13 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte: Nicolae Gordilă

Judecători: Liliana Catan, Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Ion Guzun

juducând, în ședință fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către avocatul Marcel Burlacu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui

Saviuc Piotr Xxxxx, născut la xx.xx.xxxx,
originar din Xxxxx, domiciliat în Xxxxx,

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.07.2014 - 15.02.2016;

Instanța de apel: 17.03.2016 - 08.06.2016;

13.03.2017 - 09.11.2017;

Instanța de recurs: 08.08.2017 - 09.11.2017;

31.01.2018 - 13.03.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 februarie 2016, Piotr Saviuc a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de Irina Lanovenco privind încasarea prejudiciului material în sumă de 97 020 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că de către organul de urmărire penală, Piotr Saviuc a fost învinuit că, în perioada lunii octombrie 2010, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de o a ajuta pe Irina Lanovenco de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6 000 euro, echivalentul a 97 020 lei, conform cursului valutar al BNM la data săvârșirii infracțiunii.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Piotr Saviuc să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor bănești pe

termen de 3 ani și admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de partea vătămată Irina Lanovenco.

În motivarea solicitării a menționat că la emiterea sentinței, prima instanță apreciind probele acuzării, a conchis eronat și neîntemeiat că fapta incriminată lui Piotr Saviuc nu întrunește elementele infracțiunii, fără a ține cont că în cazul escrocheriei victima transmite benevol bunurile către făptuitor, sub influența înșelăciunii sau a abuzului de încredere, element care în speță a fost demonstrat prin probe concludente și pertinente.

A menționat de asemenea că, Piotr Saviuc urmărea scopul dobândirii ilegale a mijloacelor bănești și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat la momentul intrării în stăpânire asupra acestora. Inculpatul a promis părții vătămate că, ruta este rentabilă și cu ajutorul acordat de el, va aduce venit și totul va merge bine.

La fel, prima instanță, la aprecierea probelor nu a ținut cont de faptul că infracțiunea de escrocherie este materială și se consideră consumată din momentul trecerii ilegale a bunurilor proprietarului la cel vinovat, or Piotr Saviuc, prin înșelăciune, denaturând informația privind proprietarul rutei pentru pasageri „Chișinău-Soci”, prezentându-se ca cofondator al SRL „DAC-Trans-Service”, prin abuz de încredere a dobândit de la Irina Lanovenco suma de 6 000 euro.

Subsidiar a invocat că, prima instanță la emiterea sentinței a dat apreciere incorectă unor probe prezentate de acuzatorul de stat, concluzionând că nu demonstrează vinovăția lui Piotr Saviuc, și anume: declarațiile martorilor Anatolie Lanovenco, Maria Lanovenco, Elena Dandeuș, Anastasia Mihailenco, prin conținutul CD-ului format CD-R cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită, în care inculpatul Piotr Saviuc nu neagă că a primit sumele de bani indicate de către partea vătămată, dar refuză să elibereze careva recipise până când nu i se va achita întreaga suma de 15 000 euro. Astfel, a susținut apelantul că, prin declarațiile acestor martori se probează faptul că Piotr Saviuc a însușit de la Irina Lanovenco suma de 6 000 euro.

3.2. Partea vătămată Irina Lanovenco, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Piotr Saviuc să fie condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal și admiterea acțiunii civile.

În motivare a invocat că, prima instanță eronat a conchis că partea vătămată încearcă să ducă în eroare instanța de judecată, declarând că inculpatul la prima întâlnire s-a declarat fondatorul firmei deținătoare a rutei „Chișinău-Soci”, deoarece martorul acuzării Iurie Marin nu a confirmat acest fapt în ședința de judecată întrucât acuzarea a renunțat la audierea acestuia, iar în declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale acesta nu a comunicat că, Piotr Saviuc își atribuise calitatea de fondator al SRL „Dac-Trans-Service”, dar a comunicat că din auzite știa că este directorul SRL „Sim-tur”. În acest sens, partea vătămată a indicat că, acuzarea a renunțat la audierea

martorului Iurie Marin în ședința de judecată, deoarece el nu se afla în țară, fiind plecat în Marea Britanie pentru mai mult timp.

Potrivit declarațiilor martorului Iurie Marin date în cadrul urmăririi penale, ultimul la întâlnirea părții vătămate cu Piotr Saviuc nu l-a prezentat ca director al SRL „Sim-tur”, dar a specificat precum că, știa din auzite că acesta deține această calitate. Ulterior, Iurie Marin a plecat și nu a asistat la discuția de mai departe, astfel, nu era prezent în momentul când Piotr Saviuc i-a povestit despre ruta „Chișinău-Soci”.

Între partea vătămată și inculpat a avut loc o înțelegere la baza căruia au fost puse 2 obligațiuni asumate de către inculpat, și anume: cedarea dreptului de a exploata ziua de miercuri din ruta „Chișinău-Soci” și asigurarea de către inculpat a posibilității realizării în viitor a dreptului părții vătămate de dispoziție asupra zilei de miercuri din ruta respectivă, în sensul posibilității cedării dreptului de a exploata această zi unei alte persoane la libera alegere contra plată. Anume pentru această garanție de realizare a dreptului părții vătămate de dispoziție (în sensul cedării/vânzării neoficiale a zilei de miercuri), partea vătămată obligându-se să achite lui Piotr Saviuc suma de 15 000 euro, 6 000 din care au fost ulterior achitați. Piotr Saviuc i-a comunicat că, contractul de vânzare-cumpărare a rutei respective între ei nu va fi întocmit în scris (deoarece nu este permis de legislația în vigoare), însă el a garantat că, partea vătămată la rândul ei va putea să vândă/cedeze neoficial ruta menționată altei persoane tot în acest fel. Cel mai convingător și decisiv factor în formarea atitudinii de încredere din partea părții vătămate față de inculpat, a fost faptul că Piotr Saviuc activa în organele de poliție, după cum era încrezută, și anume, era șeful de tură în Aeroportul Internațional Chișinău.

În motivarea apelului, a mai fost invocat că, prima instanță nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare probele care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului, și anume declarațiile martorilor și CD-ul cu înregistrarea audio a convorbirii din 10.10.2011, probe care au fost respinse de către instanța civilă, fiind invocat că, suma de 6 000 euro reprezintă o parte din prețul achitat la înțelegerea neoficială și a fost transmisă lui Saviuc Piotr fără ca ultimul să elibereze în acest sens o recipisă, partea vătămată fiind decăzută din dreptul de a cere proba cu martori pentru dovedirea actului juridic, ca efect al nerespectării formei scrise a actului juridic.

Vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate a fost dovedită, însă prima instanță la baza soluției de achitare a ținut cont doar de declarațiile inculpatului, lăsând fără apreciere obiectivă probele administrate și prezentate de acuzare, or, din partea apărării nu au fost prezentate probe care ar confirma poziția inculpatului, care neagă în mod categoric existența unor circumstanțe dovedite prin probe concludente și pertinente, cum ar fi:

- procesul-verbal de confruntare din 28 octombrie 2013 potrivit căruia Piotr Saviuc a declarat că „*la discuția ei (Irina Lanovenco) cu Mihail Reus eu nu am asistat, și tratativele între ei nu le cunosc*”, declarații care se contrazic cu declarațiile date de

martorul Mihail Reus în cadrul urmăririi penale, conform cărora „a venit la mine la oficiu Piotr Saviuc cu o doamnă, spunându-mi că lui nu îi este convenabil să aibă două zile de lucru pe ruta „Chișinău-Soci” și dorește să cedeze o zi din lucru doamnei cu care a venit”, declarații care au fost susținute în cadrul cercetării judecătorești;

- declarațiile martorului Mihail Reus: „Piotr Saviuc s-a prezentat la întreprindere cu declarația că nu poate presta servicii de transport al călătorilor de rută și vinde autobusul doamnei Irina Lanovenco”, însă ținând cont de faptul că autocarul respectiv a fost procurat de partea vătămată din Germania și importat în R. Moldova, rezultă că Piotr Saviuc l-a înșelat pe administratorul firmei SRL „Dac-Trans-Service” referitor la faptul cumpărării acestui autocar de către partea vătămată de la inculpat;

- răspunsul la întrebarea procurorului dacă Piotr Saviuc a primit careva mijloace bănești de la partea vătămată: „eu nu am primit nici un ban de la Irina Lanovenco nici sub o formă”, însă conform conținutului CD-ului cu înregistrarea audio a convorbirii între Irina Lanovenco, Piotr Saviuc și Anastasia Mihailenco din 10 octombrie 2011, inculpatul a declarat că „eu nu spun că tu nu mi-ai dat acestea (bani), tu mii le-ai dat”, declarațiile date au fost confirmate și prin declarațiile martorului Anastasia Mihailenco;

- declarațiile date în cadrul confruntării din 28 octombrie 2013, potrivit cărora Piotr Saviuc a declarat că „nu am nici o atribuție și nici nu lucrez la SRL „Dac-Trans-Service” și nici nu am lucrat”, însă, aceste declarații sunt combătute cu declarațiile administratorului SRL „Dac-Trans-Service”, Mihail Reus, care în declarațiile sale a menționat că inculpatul a venit în firma respectivă cu autocarul soției sale aproximativ în anul 2009 și „când a activat pe rută la întreprinderea la care activez ca administrator, acesta la început deservea ruta pentru ziua de miercuri, și a doua probabil că ziua de vineri”, mai mult, inculpatul Piotr Saviuc s-a contrazis, deoarece martorul Mihail Reus a declarat că „Piotr Saviuc a făcut față rutei „Chișinău-Soci” în perioada dirijării rutei „Chișinău-Soci”, deci, rezultă că Piotr Saviuc a avut atribuție la ruta Chișinău-Soci, a dirijat neoficial 2 zile din aceasta, respectiv declarațiile date în confruntare în această parte sunt mincinoase.

Din conținutul înregistrării audio se conchide că, tematica convorbirii era ziua de miercuri din ruta cumpărată neoficial de la inculpat și suma de 6000 euro deja achitată pentru aceasta de către partea vătămată, fapt pentru care ultima cerea de la Piotr Saviuc eliberarea recipisei, iar ultimul insista că va elibera o recipisă integrală la achitarea întregii sume de 15000 euro. Veridicitatea informației păstrate pe suportul audio se atestă și prin declarațiile martorului Anastasia Mihailenco prezentă la convorbirea înregistrată audio.

Prima instanță a motivat achitarea inculpatului prin faptul neclarității învinuirii aduse inculpatului, însă la finisarea urmăririi penale după ce partea vătămată a luat cunoștință cu materialele dosarului penal, a observat divergențe dintre pretextul transmiterii banilor formulat în ordonanța de punere sub învinuire și scopul real pentru care au fost transmise aceste mijloace bănești lui Piotr Saviuc, din care motiv a înaintat

în adresa organului de urmărire penală o cerere în ordinea prevăzută de art. 295 Cod de procedură penală, solicitând modificarea ordonanței de punere sub învinuire din 03 octombrie 2013, însă cererea a fost respinsă din motiv că urmărirea penală era deja finisată.

Prima instanță și-a întemeiat concluziile oferind apreciere doar la anumite fragmente din depozițiile martorilor audiați în prima instanță, fără a aprecia în mod critic restul conținutului contradictoriu a acestor declarații.

Astfel, declarațiile martorului Andrei Ursan, administratorul „Cauris Grup” SRL, urmau a fi apreciate critic, deoarece la solicitarea organului de urmărire penală SRL „Dac-Trans- Service” a prezentat facturile fiscale care confirmă toate cheltuielile de întreținere a autocarului părții vătămate (deservirea tehnică, piese de schimb și altele).

Printre facturile prezentate au fost și două întocmite la achiziționarea anvelopelor pentru autocarul părții vătămate: factura fiscală xxxxx din xxxxx de achiziționare a 7 anvelope cu dimensiunea 385/65 R22,5 și factura fiscală din xxxxx de achiziționare a unei anvelope cu dimensiunea 295/80 R22,5. Ca urmare, au avut loc două tranzacții de cumpărare a anvelopelor pentru autocarul părții vătămate cu dimensiuni deferite, or conform caracteristicilor tehnice a autocarului ce îi aparținea - Man Temsa Safari, dimensiunea anvelopelor pentru acesta este 295/80 R22,5, fapt confirmat și prin declarațiile administratorului „Cauris Grup” SRL. Deci, acel fapt că prin tranzacția de cumpărare avută loc între „Dac-Trans-Service” SRL și „Cauris Grup” SRL a 7 anvelope pentru autocarul părții vătămate, în ansamblu cu alte circumstanțe demonstrează caracterul fictiv al acestei tranzacții.

Subsidiar a invocat apelantul că, prima instanță nu s-a expus, în ordinea art. 94 Cod de procedură penală, din care cauză a exclus restul conținutului probelor prezentate de acuzare și nu a ținut cont de faptul că partea apărării nu a prezentat nici o probă pertinentă și concludentă, limitându-se numai la criticarea probelor acuzării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 iunie 2016, au fost respinse ca nefondate apelurile, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, probele care în opinia acuzării demonstrează vinovăția inculpatului de săvârșirea faptei imputate, nu dovedesc vinovăția acestuia de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, or, potrivit rechizitoriului înaintat, având în vedere că instanța judecă cauza doar în limitele învinuirii înaintate în privința persoanei, acuzatorul de stat nu a specificat motivul și metoda săvârșirii infracțiunii imputate lui Piotr Saviuc.

Astfel, instanța de apel verificând probele administrate, și anume: declarațiile inculpatului, părții vătămate Irina Lanovenco, martorilor Elena Dandăș, Anatolie Lanovenco, Maria Lanovenco, Anastasia Mihailenco, Andrei Ursan, Mihail Reus; procesul-verbal de confruntare din 28 octombrie 2013 între partea vătămată Irina Lanovenco și învinuitul Piotr Saviuc (f.d.147-154 vol.I); CD-ul cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită (f.d.126, 127-130 vol.I), prin prisma art. 101

Cod de procedură penală, din punctul de vedere al concludenței, pertinentei, coroborării lor și veridicității acestora, a ajuns la concluzia că acestea, nu pot fi puse la baza adoptării unei sentințe de condamnare, or, din conținutul lor nu rezultă vinovăția lui Piotr Saviuc în săvârșirea infracțiunii de escrocherie.

Respingând apelurile, instanța a indicat că, conform învinuirii înaintate, rezultă că Piotr Saviuc urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor părții vătămate, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a ajuta partea vătămată de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6000 euro, însă, organul de urmărire penală nu a specificat și nu a confirmat prin probe concludente și pertinente circumstanțele de fapt și de drept ale presupusei escrocherii. Astfel că, instanța de apel a considerat justificată soluția primei instanțe privind achitarea inculpatului, de vreme ce acuzatorul de stat nu a prezentat probe privind existența faptei infracțiunii.

Este justificată aprecierea critică a declarațiilor părții vătămate care pretinde că la 18 octombrie 2010, la oficiul lui Piotr Saviuc a transmis suma de 4000 euro pentru vânzarea neoficială a zilei de miercuri, pentru a pune în circuit autocarul său pe ruta internațională „Chișinău-Soci”. În acest sens, instanța de apel a remarcat că, atât organul de urmărire penală, cât și partea vătămată nu au putut confirma prin careva recipise, înscrisuri ce ar confirma că Piotr Saviuc a primit suma de 4000 euro, or, ruta internațională „Chișinău-Soci” aparține cu drept de proprietate statului, iar vânzarea neoficială se consideră activitate ilegală, prin urmare în cazul respectiv, Irina Lanovenco care având studii juridice urma să înțeleagă sensul cuvântului „neoficial” precum și consecințele în urma încheierii unei astfel de tranzacții pretinse.

Instanța de apel nu a reținut declarațiile martorului Anatolie Lanovenco, care este fratele părții vătămate și care a susținut atât în prima instanță, cât și în instanța de apel că, în momentul când Irina Lanovenco pretinde că a transmis banii lui Piotr Saviuc în sumă de 4000 euro, deoarece acesta nu a fost prezent nemijlocit la tranzacția încheiată și nu a văzut procesul de transmitere a mijloacelor bănești, în acel moment fiind în automobil cu copilul minor al părții vătămate, iar faptul transmiterii sumei de 4000 euro o cunoaște doar din spusele părții vătămate.

Instanța de apel, de asemenea nu a luat în considerație declarațiile martorului Elena Dandeuș, care fiind mătușa părții vătămate Irina Lanovenco, a declarat că ultima, procurând un autocar, a solicitat să împrumute pentru devamarea acestuia suma de 15000 euro, dânsa i-a împrumutat acești bani, iar Irina Lanovenco i-a comunicat că, undeva aproximativ peste o lună va începe să îi întoarcă banii împrumutați în rate, cu prima rată de 5000 euro. Din cauza că a cumpărat o zi din cursa „Chișinău-Soci”, nu avea posibilitatea să îi întoarcă banii care au fost împrumutați ei anterior. Astfel, instanța de apel a constatat că aceste declarații probează doar faptul împrumutului de către partea vătămată Irina Lanovenco a sumei de 15000 euro de la mătușa sa, Elena Dandeuș fără a-și onora obligațiunile sale de restituire a împrumutului în rate prin

înțelegere prealabilă. Declarațiile martorului Elena Dandeuș nu confirmă anume transmiterea și primirea de către inculpatul Piotr Saviuc a sumei de 4000 euro.

La fel, nu au fost luate în considerație nici declarațiile martorului Maria Lanovenco, care fiind mama părții vătămate, a declarat doar presupusa săvârșire de către inculpat a infracțiunii incriminate, relatând doar circumstanțele de fapt din cuvintele părții vătămate, din ceea ce ultima i-a comunicat, or, martorul în cauză nu a confirmat transmiterea și primirea de către Piotr Saviuc a sumei de 4000 euro

În continuare, instanța de apel a constatat că, la 19 octombrie 2010, între administratorul „Dac-Trans-Service” SRL, Mihail Reus și partea vătămată Maria Lanovenco, a fost încheiat contractul de locațiune, prin care „locatorul” (proprietarul) se obligă să predea „locatarului” în folosință temporară (conform graficului de lucru) mijlocul de transport ce-i aparține în baza certificatului de înmatriculare nr. xxxxx eliberat la xxxxx, n/î XXX xxx, numărul motorului xxxxx, numărul șasiului xxxxx, iar „locatarul” se obligă să primească unitatea de transport nominalizată în starea tehnică corespunzătoare, pentru transportarea călătorilor pe rutele interurbane și internaționale.

Faptul încheierii contractului de locațiune se confirmă însăși prin declarațiile părții vătămate care a relatat că administratorul „Dac-Trans-Service” SRL i-a explicat că relațiile între ea și firmă se manifestă într-o formă de contract de locațiune a mijlocului de transport care îi aparține, i-a spus să se ducă la contabilitate să semneze contractul de locațiune, după care să plece acasă să pregătească autocarul ei, deoarece a doua zi la 20 octombrie 2010, autocarul ei urma să efectueze prima sa cursă și de asemenea i-a spus să aibă grijă de restul actelor, de care se va ocupa Piotr Saviuc.

În acest sens, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Mihail Reus, administratorul „Dac-Trans-Service” SRL, care a indicat că Piotr Saviuc s-a prezentat la întreprindere cu declarația că nu mai poate presta servicii de transport al călătorilor de rută și vinde autobusul Irinei Lanovenco, astfel a fost semnat contractul de arendă cu Irina Lanovenco.

Referitor la afirmațiile părții vătămate cu privire la faptul că Piotr Saviuc a insistat ca să încheie un contract fictiv de împrumut prin care ea a primit de la el suma de 11000 euro, în vederea asigurării restituirii sumei restante din vânzarea neoficială a rutei „Chișinău-Soci”, instanța de apel a considerat că acestea sunt declarative, atâta timp cât prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 martie 2014, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 octombrie 2014, instanțele de judecată au constatat evident faptul că, contractul menționat reprezintă un act legal, care produce efecte juridice și are la bază o tranzacție prin care lui Irina Lanovenco i-a fost transmisă suma de 11000 euro cu titlu de împrumut, fiind întocmit în acest sens și un contract legalizat, autentificat notarial.

Tot în acest sens, instanța de apel a remarcat că, faptul pretins de partea vătămată precum că contractul de împrumut ar fi unul fictiv, nu poate fi reținut, apreciat și soluționat atât de prima instanță, cât și de instanța de apel, având în vedere că în privința

contractului de împrumut încheiat există deja hotărâri irevocabile, or, hotărârea judecătorească reprezintă un act de dispoziție a instanței judecătorești prin care se soluționează fondul pricinii și îi revine un rol de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor ocrotite de lege și dispune de puterea lucrului judecat.

Instanța de apel a indicat că nu pot fi probate nici afirmațiile lui Irina Lanovenco precum că suma de 30000 lei, parvenită pe contul întreprinderii „Dac-Trans-Service” SRL din vânzarea biletelor au fost transferați pe contul firmei indicate în factura prezentată de inculpatul Piotr Saviuc în scopul procurării anvelopelor pentru autocarul părții vătămate, ceea ce și s-a făcut, banii fiind transferați, iar anvelopele nu au fost procurate, or, inculpatul a menționat că nu a primit nici un ban de la Irina Lanovenco sub nici o formă.

Deși, partea vătămată susține că transferarea sumei de 30000 lei a avut loc prin intermediul contabilului șef a „Dac-Trans-Service” SRL pe care l-a telefonat și i-a comunicat că, Piotr Saviuc va veni cu o factură pentru procurarea anvelopelor pentru autocarul ei și contabilul urmează să transfere bani pe contul firmei indicate în factură, instanța de apel a reținut că, atât în cadrul urmăririi penale, cât și în ședința de judecată a primei instanțe nu a fost audiat contabilul șef în confirmarea faptului că anume inculpatul Piotr Saviuc s-a prezentat cu factura privind transferarea mijloacelor bănești din contul întreprinderii pe alt cont în scopul procurării anvelopelor pentru autocar.

În acest sens, instanța de apel a reținut declarațiile martorului Andrei Ursan, care fiind directorul firmei „Cauris-Grup” SRL, a declarat că conform facturii fiscale din 07 decembrie 2010, anvelopele au fost vândute întreprinderii SRL „Dac-Trans-Service” și că el sau colaboratorii întreprinderii „Cauris-Grup” SRL nu au transmis lui Piotr Saviuc banii în sumă de 29400 lei, care au fost transferați de SRL „Dac-Trans-Service”.

Astfel, faptul pretins precum că Piotr Saviuc a primit mijloace bănești pentru procurarea anvelopelor nu corespunde adevărului, or, tranzacția de procurare a anvelopelor a avut loc între SRL „Dac-Trans-Service” și „Cauris-Grup” SRL, în acest sens existând factura fiscală corespunzătoare din 07 decembrie 2010.

Instanța de apel a respins argumentul părții vătămate precum că, în primele zile din anul 2011, Piotr Saviuc i-a propus ca autocarul ei să efectueze o cursă la comandă direcția „Chișinău-Brașov” pentru care ea va obține suma de 200 euro, aceasta fiind de acord, inculpatul Piotr Saviuc ocupându-se de toate actele necesare, însă pentru cursa efectuată ultimul nu i-a achitat suma de 200 euro, explicându-i că suma aceasta el o va reține în contul achitării datoriei pentru ruta vândută, deoarece nu a fost probat prin careva declarații sau probe.

Referitor la CD-ul și stenograma convorbirii dintre partea vătămată și inculpat, precum că a solicitat de la Piotr Saviuc să îi elibereze recipisele pentru sumele primite în contul prețului rutei și anume suma de 6000 euro, iar inculpatul nu neagă primirea a cărorva sume bănești, or, prin fraza din stenograma „А я же не говорю, что ты мне их не дала”, instanța de apel nu poate pune la baza unei hotărâri de condamnare doar

o frază, din care nu rezultă nemijlocit faptul că inculpatul Piotr Saviuc a primit banii în suma de 6000 euro, cum a fost indicat în rechizitoriu, această probă nefiind confirmată prin coroborare cu alte probe pertinente și concludente.

Atât în cadrul urmăririi penale, cât și în instanțele de fond, inculpatul Piotr Saviuc a comunicat că vocea de pe înscrisul prezentat de partea vătămată nu-i aparține, iar instanța de apel a respins-o, deoarece a fost obținută cu încălcarea prevederilor art. 94 Cod de procedură penală, fiindcă nu a fost prezentat originalul purtătorului de informație, părțile fiind astfel, lipsite de posibilitate de a supune unei expertize purtătorul de informație, vocea și alte mențiuni, astfel, fiind încălcat pct. 2) alin. (1) art. 94 Cod de procedură penală.

La fel, instanța de apel a indicat că, în speță au fost încălcate prevederile pct. 4), 6) alin. (1) art. 94 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel nu a reținut declarațiile martorului Anastasia Mihailenco care a declarat că, a mers împreună cu Irina Lanovenco în oficiul inculpatului unde el i-a spus direct că, nu-i va scrie recipise până când ea nu-i va da toți banii pentru cursa „Chișinău-Soci”, de faptul că a luat 6000 euro de la Irina Lanovenco, nu se refuza, însă până la urmă oricum nu a întocmit recipisă. În concluzie, instanța de apel a relevat și faptul că nu a fost probat argumentul invocat de Irina Lanovenco precum că, inculpatul s-a prezentat ca fiind cofondatorul SRL „Dac-Trans-Service”, iar partea vătămată din acest motiv a fost de acord cu tranzacția neoficială de vânzare a rutei, or, deși, martorul Iurie Marin nu a fost audiat în ședința primei instanțe, acuzatorul de stat refuzându-se de acest martor, instanța de apel a reținut că martorul în cauză în cadrul urmăririi penale a declarat că a făcut doar cunoștință lui Irina Lanovenco cu Piotr Saviuc, fără a menționa că ultimul este cofondator al firmei de transport SRL „Dac-Trans-Service”, indicând doar la existența firmei „Sim-tur” SRL care este partener de afacere cu SRL „Dac-Trans-Service”.

Totodată, instanța de apel a considerat că urmărirea penală în cauza deferită judecății a fost înfăptuită superficial, cu încălcarea gravă a normelor materiale și procedurale, învinuirea fiind abstractă, neconcretă și bazată doar pe presupuneri, contrar prevederilor art. 281 Cod de procedură penală. Din învinuirea formulată nu este clar ce acțiuni a întreprins inculpatul, în care circumstanțe a primit mijloacele bănești pretinse a fi însușite, în acest sens, fiind încălcate prevederile imperative ale art. art. 281 alin. (2), 296 alin. (2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel a respins ca nefondată și lipsită de suport probatoriu afirmația procurorului precum că, Piotr Saviuc a urmărit scopul dobândirii ilegale a mijloacelor bănești, sub influența sau a abuzului de încredere, element care a fost demonstrat prin probe concludente și pertinente, or, însăși, acuzatorul de stat făcând referire la probe concludente și pertinente, nu a menționat prin care anume probe se demonstrează faptul dobândirii ilegale a mijloacelor bănești, sub influența sau a abuzului de încredere.

În acest context, instanța de apel a reținut că, prin materialele cauzei se probează doar faptul că inculpatul „a ajutat-o” pe Irina Lanovenco să pună în circuit autocarul ei, dar nu s-a dovedit faptul „cedării” rutei internaționale.

Nu s-a probat dezinformarea sau prezentarea realității vădit falsă părții vătămate, de vreme ce partea vătămată a cunoscut despre condițiile punerii în circuit a autocarului său, încheind în acest sens contractul de locațiune cu SRL „Dac-Trans-Service”, fiind preîntâmpinată despre nerentabilității rutei „Chișinău-Soci”, fapt confirmat atât prin declarațiile inculpatului, cât și prin declarațiile martorului Mihail Reus.

La fel, instanța de apel a indicat că, este necesar de apreciat ca neîntemeiate afirmațiile procurorului care susține că Piotr Saviuc nu avea intenție să-și execute angajamentul asumat, or, inculpatul i-a comunicat părții vătămate că o va ajuta cu punerea în circuit a autocarului ei, ceea ce și a făcut

Referitor la argumentul părții vătămate precum că, prima instanță nefondat a conchis că ea încearcă să ducă în eroare instanța de judecată, declarând că inculpatul la prima întrevvedere s-a declarat fondatorul firmei deținătoare a rutei „Chișinău-Soci”, instanța de apel a menționat că, deși partea vătămată a făcut referite la declarațiile martorului Iurie Marin audiat în cadrul urmăririi penale, precum că știa din auzite că inculpatul este directorul SRL „Sim-tur”, totuși martorul în cauză a relatat în cadrul urmăririi penale faptul că cunoaște altă întreprindere SRL „Sim-tur” care era partener cu întreprinderea unde acesta activa și i-a propus să facă cunoștință cu conducerea lor, însă din declarațiile martorului respectiv nu se deduce faptul că Piotr Saviuc s-a prezentat ca cofondator. Mai mult, în cazul dat declarațiile martorului Iurie Marin nu au putut fi verificate, acesta nefiind audiat în ședințele de judecată a instanțelor de fond.

Referitor la raporturile reale dintre partea vătămată și inculpat, instanța de apel a reținut că, din declarațiile părții vătămate, aceasta a menționat că a avut loc o înțelegere cu inculpatul de cedare/vânzare neoficială a dreptului de exploatare și dreptul de dispoziție a zilei de miercuri din ruta „Chișinău-Soci”, însă legislația în vigoare nu prevede raporturi neoficiale, astfel că partea vătămată deținând studii juridice superioare, urma să înțeleagă și să-și dea seama de consecințele sau urmările unor astfel de raporturi, pericolul investirii sumei de bani în afacere fără a se asigura în acest sens, prin oficialitatea unui raport juridic, prin încheierea unor acte juridice oficiale ce ar confirma dreptul părții vătămate la careva bun sau raport.

De către instanța de apel a fost apreciat critic argumentul părții vătămate care a menționat că, prima instanță punând la baza sentinței declarațiile inculpatului, nu a ținut cont că partea apărării nu a prezentat probe care ar confirma poziția lor, fiindcă acest fapt contravine prevederilor art. 8 alin. (2) Cod de procedură penală.

Referitor la unele divergențe ale declarațiilor inculpatului și martorilor, instanța de apel a indicat că, acestea nu au tangență cu învinuirea înaintată și nu servesc ca probe privind însușirea pretinsă.

La fel, instanța de apel nu a reținut argumentul precum că în privința inculpatului au fost intentate trei cauze penale, atât timp cât obiectul din speță nu are nimic comun cu celelalte cauze penale.

5. Procurorul, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivare a invocat că, atât în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetărilor judecătorești în instanțele de fond, a fost stabilit cu certitudine că în perioada lunii octombrie 2010, Piotr Saviuc, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a o ajuta pe Irina Lanovenco de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6000 euro, echivalentul a 97020 lei, bani pe care i-a însușit și refuză să-i restituie, astfel cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material în proporții mari.

Consideră recurentul că, instanța de apel nu a analizat probele prezentate de procuror în susținerea învinuirii, menționate în apel, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Irina Lanovenco, martorilor Maria Lanovenco, Anastasia Mihailenco, Mihail Reus, Elena Dandăș, conținutul CD-ului, format CD-R cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită, în care inculpatul Piotr Saviuc nu neagă că a primit sumele de bani indicate de către partea vătămată, dar refuză să elibereze careva recipise până când nu va fi achitată suma de 15000 euro integral.

Astfel, recurentul indică că, Piotr Saviuc urmărea scopul dobândirii ilegale a mijloacelor bănești și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat la momentul intrării în stăpânire asupra acestora, or inculpatul a promis părții vătămate că, ruta este rentabilă și cu ajutorul acordat de el, va aduce venit și totul va merge bine.

Susține recurentul că, instanța de apel la aprecierea probelor nu a ținut cont de faptul că infracțiunea de escrocherie este materială și se consideră consumată din momentul trecerii ilegale a bunurilor proprietarului la cel vinovat, în speță Piotr Saviuc, prin înșelăciune, denaturând informația privind proprietarul rutei pentru pasageri „Chișinău-Soci”, prezentându-se ca cofondator al SRL „Dac-Trans-Service” și abuzând de încredere a dobândit de la Irina Lanovenco suma de 6000 euro, echivalentul a 97020 lei și anume 4000 euro, suma de 200 euro și suma de 25000 lei.

Instanțele de fond au dat o apreciere incorectă probelor prezentate de procuror, concluzionând că nu demonstrează vinovăția lui Piotr Saviuc, și anume: declarațiile martorului Anatolie Lanovenco, Maria Lanovenco, Elena Dandăș, Anastasia Mihailenco, conținutul CD-ului format CD-R cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită, în care inculpatul Piotr Saviuc nu neagă că a primit sumele de bani indicate de către partea vătămată, dar refuză să elibereze careva recipise până când nu va fi achitată suma de 15000 euro integral, or acestea au fost prezentate în vederea demonstrării săvârșirii infracțiunii de escrocherie de către Piotr Saviuc, probe care au

fost administrate cu respectarea prevederilor legale, nu au fost declarate nule și corespund prevederilor art. 93 alin. (2) Cod de procedură penală.

6. Prin decizia Colegiului lărgit al Curții Supreme de Justiție din 31 ianuarie 2017, s-a admis recursul ordinar declarat de către procuror, s-a casat total decizia instanței de apel și s-a dispus rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6.1. În motivarea poziției sale, instanța de recurs a menționat că instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

Astfel, s-a constatat că argumentele invocate de acuzatorul de stat în recurs își găsesc reflectare în starea reală a lucrurilor statuată în cauza dată. În apelul declarat de procuror se invocă motivele privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate prin faptul că instanța pripit a decis asupra soluției adoptate ignorând probele prezentate în sprijinul învinuirii.

Colegiul penal a reținut că, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei face trimitere la probele din dosar, și anume: declarațiile părții vătămate Irina Lanovenco, martorilor Elena Dandeu, Anatolie Lanovenco, Maria Lanovenco, Anastasia Mihailenco, Andrei Ursan, Mihail Reus; procesul-verbal de confruntare din 28 octombrie 2013 între partea vătămată Irina Lanovenco și învinuitul Piotr Saviuc (f.d.147-154 vol.I); CD-ul cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită (f.d.126, 127-130 vol.I), concluzionând că acestea nu confirmă vinovăția lui Piotr Saviuc în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, însă nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței și veridicității, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Instanța de recurs invocând prevederile art. 100 alin. (4), 101 alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, a reținut că, instanța de apel urma să supună aprecierii declarațiile părții vătămate Irina Lanovenco și martorilor Elena Dandeu, Anatolie Lanovenco, Maria Lanovenco și Anastasia Mihailenco, din punct de vedere a coroborării lor, or aceștia au confirmat declarațiile părții vătămate referitor la faptul că ultima i-a dat inculpatului suma de 4000 euro, iar martorul Anastasia Mihailenco, a fost prezentă la discuția purtată între Irina Lanovenco și Piotr Saviuc, când ultimul a recunoscut că a primit suma de 4000 euro.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09 noiembrie 2017, s-a dispus admiterea apelurilor declarate de către procuror și partea vătămată, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță conform căreia Saviuc Piotr a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de 7 (șapte) ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități privind administrarea și gestionarea bunurilor materiale și mijloacelor financiare pe termen de 4 (patru) ani.

Termenul ispășirii pedepsei urma a se calcula de la momentul reținerii inculpatului.

7.1. Instanța de apel a menționat că situația de fapt și de drept reținută de instanța de fond nu corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate incorect, instanța de fond ajungând eronat la concluzia că în ședința de judecată nu s-a dovedit vina lui Saviuc Piotr în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 al. (4) Cod penal.

Pe lângă faptul că instanța de fond a ajuns la concluzia greșită de achitare a inculpatului, sentința emisă nu corespunde exigențelor legislației procesual penale și sub alte aspecte, la pronunțarea acesteia instanța încălcând prevederile art. 384 alin. (2), 392 alin. (1) Cod de procedură penală.

Colegiul a subliniat că în partea descriptivă a sentinței, instanța de fond a indicat că în acțiunile inculpatului nu sunt întrunite elementele infracțiunii, în timp de în partea dispozitivă a sentinței a indicat un alt temei de achitare - și anume că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, astfel instanța a indicat două temeiuri distincte de achitare, partea dispozitivă fiind divergentă părții descriptive a sentinței.

Totodată prima instanță a dat o apreciere eronată probelor cercetate în ședința de judecată, ajungând eronat la concluzia de achitare a inculpatului. Prin urmare, instanța de apel a concluzionat că a avut loc o încălcare a normelor procedurale, întrucât din examinarea coroborată a materialelor cauzei, rezultă un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de drept invocate de instanța de fond, în partea descriptivă și dispozitivă fiind indicate norme procesual-penale contradictorii, motiv pentru care Colegiul a admis apelurile declarate și a dispus casarea sentinței nominalizate.

În ședința instanței de apel, la cererea procurorului, au fost audiați suplimentar inculpatul, partea vătămată, martorii Lanovenco Maria, Dandăș Elena, Lanovenco Anatol, Mihailenco Anastasia, Ursan Andrei, Reus Mihail, totodată au fost verificate și cercetate prin citire probele scrise din materialele dosarului examinate în ședința de judecată a instanței de fond și instanței de apel, inclusiv:

- plângerea depusă de Lanovenco Irina, prin care solicită să fie atras la răspundere Saviuc Piotr, care prin înșelăciune și abuz de încredere a însușit ilegal de laea bani (f.d. 22 vol. I);

- copia contractului de împrumut din 20.10.2010 în care se stipulează că Lanovenco Irina a împrumutat de la Saviuc Piotr suma de 11 000 euro, cu data de scadență 25.12.2010 (f.d. 28 vol. I);

- adeverința prin care se confirmă că autobuzul de model „Setra S315HD”, culoarea combinat, caroseria xxxxx, motorul nr. xxxxx a fost înmatriculat la data de 20.09.2008 pe numele lui Saviuc Ana, iar de la data de 30.04.2009 este transmis în locațiunea SRL „Dac Trans Service” (f.d. 41 vol. I);

- descifrarea convorbirilor din 10.10.2011 dintre Lanovenco Irina, Saviuc Piotr și Mihailenco Anastasia din care rezultă cert că Saviuc Piotr solicită de la Lanovenco Irina bani 6000 Euro sub pretextul de o a ajuta pe victima Lanovenco Irina de a

deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6 000 euro (f.d. 45 - 53 vol. I);

- răspunsul SRL „Dac-Trans–Service” din 10.04.2013 prin care se dovedește că Saviuc Piotr nu a activat și nu activează la această întreprindere ducând-o în eroare pe partea vătămată (f.d. 66 - 67 vol. I);

- contractul de locațiune din 19.10.2010 încheiat între Lanovenco Irina și SRL „Dac-Trans–Service” (f.d. 118 vol. I);

- procesul - verbal de ridicare de la Lanovenco Irina a unui disc cu înregistrări (f.d. 124 vol. I);

- stenograma convorbirilor dintre Lanovenco Irina, Saviuc Piotr și Mihailenco Anastasia din care rezultă că Lanovenco Irina i-a transmis lui Saviuc Piotr bani sub pretextul de o a ajuta pe victima Lanovenco Irina de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, în care inculpatul nu neagă că a primit sumele de bani indicate de către partea vătămată, dar refuză să elibereze careva recipise pâna când nu i se va achita întreaga suma de 15 000 euro (f.d. 127 vol. I);

- procesul - verbal de ridicare a informației despre conturile bancare a SRL „Dac-Trans-Service” (f.d. 135 vol. I);

- procesul - verbal de confruntare dintre Lanovenco Irina și Saviuc Piotr, prin care ultimii își mențin poziția referitor la cele expuse (f.d. 147 vol. I).

Colegiul, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală, cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, a constatat că se demonstrează cert vinovăția lui Saviuc Piotr în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal.

Colegiul, prin cercetarea probelor pertinente, concludente, utile și veridice expuse supra, a constatat că Saviuc Piotr, în perioada lunii octombrie 2010, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de o a ajuta pe victima Lanovenco Irina de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6 000 euro, echivalent a sumei de 97 020 lei MDL, conform cursului valutar al BNM.

Astfel, Saviuc Piotr prin acțiunile sale a comis infracțiunea prevăzută de art. 190 alin (4) Cod penal - *escrocheria - adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, comisă cu cauzarea de daune în proporții mari, în sumă de 97 020 lei MDL.*

Colegiul a atestat că versiunea inculpatului privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice, cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate, martorilor Dandăș Elena, Lanovenco Anatolie, Lanovenco Maria, Reus Mihail, Ursan Andrei, Mihailenco Anastasia și probele scrise cercetate în ședința de judecată, iar nerecunoașterea vinei de către inculpat, instanța a apreciat-o ca o metodă

de apărare și un drept de a nu se auto-incrimina, garantat de art. 66 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO.

Instanța de apel, coroborând declarațiile părții vătămate și a martorilor, a reținut că se confirmă scopul transmiterii banilor de către partea vătămată inculpatului, probe prin care se confirmă în primul rând cele relatate de partea vătămată cât și se infirmă acel pretins împrumut de către inculpat.

Mai mult, Colegiul a reținut că martorul Lanovenco Maria a confirmat că anume ea a împrumutat părții vătămate banii pentru procurarea autocarului, ceea ce în mod repetat infirmă necesitatea părții vătămate de a împrumuta careva sume de bani. Totodată, din declarațiile părții vătămate și ale martorilor rezultă că partea vătămată intenționa a gestiona o careva rută de transport internațională și în acest scop a contactat cu inculpatul. Anume Saviuc Piotr s-a prezentat ca director al întreprinderii ce gestionează rutele internaționale, anume el a pretins a vinde părții vătămate acea rută Chișinău - Soci pentru care au și negociat prețul și partea vătămată i-a transmis, iar el a primit suma de 6000 Euro.

Instanța a constatat că prin faptul că Saviuc Piotr a convins-o pe Lanovenco Irina că el este administratorul acelei întreprinderi de transport a intrat în încrederea ultimei, iar ca urmare, prin înșelăciune i-a vândut acesteia un bun, produs care în sine nu putea fi vândut, având în vedere că înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului. Este relevantă și denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de firmă și posibilitățile financiare și dezinformarea victimei privitor la marfa, contra prestație, calitate, preț, echivalent etc, precum și utilizarea unor împrejurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii pentru comunicare victimei.

Colegiul a conchis că în acțiunile inculpatului se reflectă elocvent existența laturii obiective a infracțiunii, or, în realizarea scopurilor sale de dobândire ilicită a unui bun străin, inculpatul a recurs la înșelăciune și abuz de încredere, iar partea vătămată considera că inculpatul este colaborator al poliției și aprecia acțiunile acestuia ca fiind de bună-credință. Astfel, analizând ansamblul probatoriu, s-a conchis că Saviuc Piotr a acționat cu rea-credință, a abuzat de încrederea Irinei Lanovenco, a indus-o în eroare precum că îi vinde ruta Chișinău-Soci și a însușit ilegal de la ea suma de 6000 euro.

Colegiul a considerat ca fiind întemeiate argumentele procurorului că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată a fost confirmată pe deplin, latura obiectivă a căreia se realizează prin dobândirea ilicită a sumei de 97 020 lei de la Lanovenco Irina sub pretextul că o ajută să deschidă o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”.

Totodată, s-a atestat că inculpatul a abuzat de încrederea căpătată față de partea vătămată, or potrivit declarațiilor ultimei, aceasta nu mergea la înțelegere, dacă nu știa că Saviuc Piotr este polițist și dacă nu-i era prezentat ca un om de încredere. S-a menționat că inculpatul a avut acest plan bine gândit de la bun început, or dânsul era

conștient de lipsa unui drept legal de a vinde ruta, însă și-a mușamalizat aceste acțiuni de însușire prin înscenarea unui împrumut efectuat, ce se prezintă ca o schemă clasică de sustrageri. Mai mult decât atât, inculpatul s-a adresat în instanța civilă în baza contractului de împrumut nominalizat, deși de fapt el a însușit ilegal sume bănești de la partea vătămată. Astfel, prin declarațiile părții vătămate se confirmă faptul transmiterii sumelor de bani inculpatului și în special scopul cu care au fost transmiși banii, probă prin care se infirmă faptul împrumutului conform versiunii înaintate de Saviuc Piotr.

Cu referire la calificarea faptei inculpatului sub aspectul operării modificărilor în art. 126 Cod penal, instanța de apel a reținut că valoarea bunurilor sustrase, conform învinuirii constituie 97 020 lei, fapta fiind comisă în anul 2010, iar prin operarea modificărilor la art. 126 Cod penal, proporții mari constituie 20 salarii și deosebit de mari 40 salarii medii prognozate pentru anul corespunzător, conform cărora proporții mari pentru anul 2010 constituia 59 900 lei și deosebit de la 119 800 lei, astfel, calificarea acțiunilor lui Saviuc Piotr corect au fost încadrate în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

Cu referire la stabilirea și individualizarea pedepsei inculpatului, Colegiul, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul său până și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu izolarea de societate. Totodată, Colegiul a subliniat că pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

În cadrul procesului penal, Lanovenco Irina a fost recunoscută în calitate de parte civilă și a solicitat să-i fie restituit prejudiciul material cauzat prin acțiunile inculpatului. Totodată a înaintat acțiune civilă, solicitând încasarea din contul inculpatului a sumei de 176 000 lei cu titlu de datorie, încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 31 549 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică și taxa de stat.

Instanța de apel a relatat că vinovăția lui Saviuc Piotr în comiterea faptei prejudiciabile a fost demonstrată în afara oricăror dubii, fiind demonstrată fapta prejudiciabilă, existența prejudiciului cauzat părții vătămate și legătura causală dintre fapta ilicită care este stabilită în ședința de judecată, iar răspunderea civilă are ca scop repararea integrală a prejudiciului material cauzat prin acțiune sau omisiune. Prin urmare este echitabil și întemeiat ca inculpatul să achite părții vătămate prejudiciul material cauzat acestuia, cel care a acționat față de persoană în mod ilicit, fiind obligat să repare prejudiciul patrimonial cauzat.

Analizând cumulul de probe administrate în cadrul ședinței de judecată, instanța de judecată a constatat că partea vătămată nu a demonstrat întinderea prejudiciului cauzat și legătura dintre întreg ansamblul de probe prezentat și quantumul pretenției de încasare a prejudiciului material, partea vătămată a înaintat și pretenția de încasare a dobânzii de întârziere, fără a prezenta careva probe în acest sens. Totodată, partea vătămată a invocat solicitarea de încasare a cheltuielilor de judecată și asistență juridică, fără a concretiza pretențiile nominalizate, fără a prezenta probe pertinente, concludente, utile și veridice în confirmarea prejudiciului material cauzat.

Reieșind din faptul că pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța a considerat necesar a admite, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra quantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

7. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Burlacu Marcel în numele inculpatului, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea totală a acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond prin care Saviuc Piotr a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 190 alin. (4) Cod penal.

În motivarea recursului avocatul indică:

- acțiunile lui Saviuc Piotr nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, or acesta într-adevăr a consultat-o pe partea vătămată cum se deschide o rută de transport de pasageri, dar a făcut aceasta amical, iar ulterior i-a acordat Irinei Lanovenco un împrumut în sumă de 176 000 lei pentru dezvoltarea afacerii, prin urmare, lipsește temeiul de tragerea lui Saviuc Piotr la răspundere penală;

- nici organul de urmărire penală, nici procurorul nu au prezentat dovezi care ar fi indicat la prejudiciabilitatea faptelor lui Saviuc Piotr. Mai mult ca atât, chiar actele care se conțin la cauza penală arată univoc că Saviuc Piotr nu a săvârșit infracțiune ci deopotrivă a pățimit în rezultatul acțiunilor dolosive și viclene ale Irinei Lanovenco;

- în cadrul urmăririi penale, la 23.04.2013, procurorul O.Veretenco a emis ordonanță prin care a refuzat în pornirea urmăririi penale din motiv că în acțiunile lui Saviuc Piotr lipsesc elementele infracțiunii, ulterior același procuror, în loc să se abțină de la conducerea urmăririi penale, având la bază aceleași temeuri, îl pune totuși sub învinuire pe Saviuc Piotr în baza art. 190 alin. (4) Cod penal;

- nu pot fi puse la baza unei hotărâri de condamnare stenogramele convorbirilor telefonice dintre inculpat și Irina Lanovenco, deoarece au fost efectuate cu încălcarea procedurii și ordinii stabilite de Codul de procedură penală, și anume autorizarea efectuării acestora prin încheierea judecătorului de instrucție. Atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanțele de fond, inculpatul a comunicat că vocea de pe înscrisul prezentat de partea vătămată nu-i aparține, înregistrarea pretinsă de procuror ca probă

nu poate fi reținută ca probă, deoarece este obținută cu încălcarea prevederilor art. 94 Cod de procedură penală;

- organul de urmărire penală nu a specificat și nu a confirmat prin probe concludente și pertinente circumstanțele de fapt și de drept presupusei escrocherii incriminate lui Saviuc Piotr;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat;

- în speță nu s-a probat dezinformarea sau prezentarea realității vădit false părții vătămate, de vreme ce aceasta a cunoscut despre condițiile punerii în circuit a autocarului său, încheind în acest sens contractul de locațiune cu SRL „DAC Trans Service”, fiind preîntîmpinată despre faptul nerentabilității rutei „Chișinău-Soci”.

7.1. Procurorul depune referință asupra recursului declarat prin care solicită instanței de recurs a decide asupra inadmisibilității acestuia ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale, deoarece din conținutul lui se evidențiază că recurentul își motivează contestația prin dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, însă motivele de reapreciere a materialului probatoriu, nu se conțin în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

8. Judecând recursul ordinar și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală sau parțială a hotărârii atacate, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 7.1. a prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel privind condamnarea inculpatului în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, este prematură și afectată de eroarea de drept prescrisă în pct. 6) alin. (1) din art. 427 Cod de procedură penală și anume că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii.*

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe. Dispozitivul deciziei instanței de apel trebuie să corespundă concluziilor făcute de instanță în partea descriptivă.

Instanța de apel prin decizia sa a dispus admiterea apelurilor declarate de către procuror și partea vătămată cu condamnarea lui Saviuc Piotr în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, iar în cazul admiterii apelurilor declarate, decizia trebuia să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe.

Dacă instanța de apel admite apelurile declarate, partea descriptivă a deciziei trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat pronunțând hotărârea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate, admise ori respinse ca probe, totodată la adoptarea hotărârii e rezonabilă expunerea circumstanțelor faptelor comise, luându-se în considerație cronologia evenimentelor și probele ce susțin concluziile instanței privind vinovăția sau nevinovăția și aprecierea juridică a faptei. În acest caz, după aprecierea probelor și încadrarea juridică a acțiunilor vinovatului instanța la motivarea deciziei trebuie să argumenteze concluzia generală privind volumul învinuirii dovedite în privința inculpatului și privind încadrarea juridică a acțiunilor lui.

Este de menționat că probele administrate în cadrul urmăririi penale, precum și cele din ședințele de judecată, urmează a fi verificate în strictă conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală și anume, prin cercetarea lor din punctul de vedere al coroborării.

În speță se constată că la baza deciziei de condamnarea lui Saviuc Piotr, instanța de apel pune doar declarațiile părții vătămate și martorilor Lanovenco Anatolie, Lanovenco Maria, Dandeu Elena, Mihailenco Anastasia care în majoritate sunt rude ale părții vătămate și care au făcut declarații din spusele părții vătămate, iar instanța le-a apreciat unilateral. Instanța de apel nu dă nici o apreciere declarațiilor martorului Reus Mihail, care a fost audiat în ședința instanței de apel, în decizie, în confirmarea vinovăției inculpatului, regăsindu-se doar un pasaj din declarațiile acestuia făcute în instanța de fond, și anume: „... Saviuc Piotr, soția lui Saviuc Piotr a avut în gestiune ruta Chișinău-Soci, iar peste 2-3 ani **a decis să o vândă** lui Lanovenco Irina...”. Însă, Colegiul cercetând materialele cauzei, inclusiv declarațiile martorului menționat, constată că nici la urmărirea penală, nici în cadrul instanțelor de judecată, Reus Mihail nu a declarat că Saviuc Piotr a decis să vândă cursa Chișinău-Soci, or potrivit aceluiași martor, *persoana fizică nu poate să vândă altei persoane fizice ruta, or legea nu permite deoarece ruta este proprietatea întreprinderii care a fost câștigată la concurs*. Prin urmare, se constată că instanța de apel a redat incorect niște declarații ale unui martor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare.

De asemenea, la baza deciziei instanța de apel pune și stenograma convorbitilor dintre Lanovenco Irina, Saviuc Piotr și Mihailenco Anastasia, însă fără a se expune asupra modalității de obținere a acesteia prin prisma prevederilor art. 94 Cod de procedură penală.

În altă ordine de idei, Colegiul reține că instanța de apel nu dă nici o apreciere și nici nu se expune pe marginea deciziilor nr. 2a-4649/14 din 18.03.2014 și nr. 2ra-2288/14 din 29.10.2014 privind încasarea de la Lanovenco Irina în beneficiul lui Saviuc Piotr sumei de 11 000 euro, dobânda de întârziere în sumă de 31 549 lei și taxa de stat în sumă de 9 980 lei.

Prin urmare, motivarea soluției de către instanța de apel fără a fi evaluate și valorificate toate probele administrate în cauză, constituie o eroare judiciară, în sensul că a fost încălcat modul de apreciere a acestora prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, instanța urmând să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii în baza evaluării proprii și juste a acestora și ca urmare să rețină starea de fapt, vinovăția sau nevinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor acestora.

Concomitent, Colegiul remarcă că în motivarea deciziei instanța de apel a indicat că acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată urmează a fi admisă în principiu, asupra acesteia urmând a se expune instanța civilă, însă potrivit dispozitivului deciziei din 09.11.2017, instanța de apel a omis să se expune asupra acțiunii civile (f.d. 218-

219, vol. III), și cu toate că prin încheierea din aceeași dată, 09.11.2017, corectează omisiunea din dispozitivul deciziei, totuși în dispozitivul deciziei pronunțată integral la 21.12.2017, nu se regăsește mențiunea cu privire la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, astfel constatându-se cert că motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că cele enunțate cad sub incidența pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și nu pot fi corectate în instanța de recurs, urmând a admite recursul declarat de către avocat în numele inculpatului, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, iar la rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să verifice dacă în acțiunile inculpatului sunt sau nu prezente elementele infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal și totodată să verifice dacă totuși în raporturile apărute între partea vătămată și Saviuc Piotr persistă elemente de drept civil, deoarece, în esență, delimitarea escrocheriei de încălcarea normelor de drept civil trebuie făcută luându-se în considerație două aspecte de maximă importanță: atitudinea făptuitorului față de faptul transmiterii lui a bunurilor și prezența disponibilității efective a făptuitorului de a-și executa angajamentele.

De asemenea, instanța de apel urmează să se conducă și de prevederile art. 436 Cod de procedură penală care se referă la procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu rigorile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate care conține formularea „...Saviuc Piotr, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de a o ajuta pe victima Lanovenco Irina...” și să explice în ce ar fi constat acțiunile de ajutor, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele invocate în apeluri și dispozițiile expuse la pct. 8 a prezentei decizii și ca urmare să pronunțe o hotărâre întemeiată, care să corespundă normelor prevăzute la art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Marcel Burlacu în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 09

noiembrie 2017, în cauza penală în privința lui *Saviuc Piotr* și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Saviuc Piotr urmează a fi eliberat imediat din penitenciar, dacă nu execută pedepse sau măsuri preventive în baza altor hotărâri judecătorești

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 24 aprilie 2018.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun